

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 31. srpna 2021 o stížnosti odsouzeného **P.K.**, nar. XXXXX v XXXXX, trvale bytem XXXXX, XXXXX, t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve XXXXX, proti usnesení Městského soudu v Brně ze dne 11. 6. 2021, č. j. 8 PP 37/2021 - 254,

takto:

Podle § 149 odst. 1 písm. a) trestního řádu se napadené usnesení **zrušuje**.

Podle § 88 odstavec 1 písmeno a) trestního zákoníku se odsouzený P.K. **podmíněně propouští** z výkonu trestu odnětí svobody, který mu byl uložen rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2018, č. j. 4 T 21/2013 - 33778, ve znění rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 10. až 11., 17. až 18. a 26. 6. 2019, č. j. 6 To 64/2018 - 34994 ve výměře 6 (šesti) roků.

Podle § 89 odst. 1 trestního zákoníku se odsouzenému stanoví **zkušební doba v trvání 7 let**.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením Městský soud v Brně rozhodl tak, že podle § 88 odstavec 1 písmeno a) trestního zákoníku se žádost odsouzeného P.K. o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody ve výměře šest) roků z rozsudku Vrchního soudu v Praze č. j. 6 To 64/2018-34994 ze dne 10. až 11., 17. až 18. a 26. 6. 2019, v právní moci téhož dne, zamítá. Svoje rozhodnutí soud prvního stupně odůvodnil tak, že po vyhodnocení všech zjištěných skutečností dospěl k závěru, že žádosti odsouzeného nelze vyhovět, když provedeným dokazováním bylo zjištěno, že co se týče formální podmínky podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody podle § 88 odst. 1 trestního zákoníku, tak odsouzený dne 13. 4. 2021 vykonal polovinu trestu uloženého mu rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 10. až 11., 17. až 18. a 26. 6. 2019, č. j. 6 To 64/2018-34994, neboť mu do výkonu trestu odnětí svobody byla započítána vazba v délce 555 dní, když věznění započalo dne 21. 10. 2019, a formální podmínku tudíž splnil. Soud však musel hodnotit i materiální podmínky stanovené v uvedeném ustanovení, tj. zkoumat to, zda odsouzený zejména ve výkonu

trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život. V této souvislosti soud prvního stupně poukázal, že u odsouzeného je předně potřeba velmi kladně hodnotit nadstandardně vzorný výkon trestu odnětí svobody, jakož i jeho dobrovolný nástup do tohoto výkonu trestu a nespáchání žádného dalšího trestného činu v mezidobí. Co se týče samotného výkonu trestu odnětí svobody, pak zde soud prvního stupně kladně hodnotil jeho aktivní účast, bezproblémovost, vzorné chování a pozitivní působení na ostatní vězněné osoby. Velmi kladně také hodnotil výkon lékařské činnosti ve věznicí, dobrovolné přihlášení se a vystavování se rizikům na Covidové jednotce. Zdůraznil také jeho svědomitý, pečlivý a aktivní přístup, čemuž odpovídají i čtyři kázeňské odměny v průběhu výkonu trestu. Soud prvního stupně dále tvrdil, že nelze přehlédnout ani skutečnost, že k žádosti o podmíněné propuštění se připojil ředitel věznic. Rovněž nelze pominout ani skutečnost, že odsouzený v případě podmíněného propuštění bude mít zajištěné bydlení a že mu byla přislíbena práce u potenciálního zaměstnavatele Fakultní nemocnice v Motole.

2. I přes uvedené považoval za potřebné soud prvního stupně zdůraznit, že o podmíněném propuštění lze uvažovat pouze v těch případech, pokud se odsouzený skutečně polepší. Jako imanentní součást polepšení je nezbytné považovat i stanovisko odsouzeného o přijetí viny, jakož i trestu, uvědomění si svého protiprávního jednání a přijetí odpovědnosti za toto své jednání. Takto naznačený moment však u odsouzeného P.K. soud prvního stupně neshledal. Jeho polepšení totiž hodnotil z širšího hlediska – možno říci materiálně-formálního pojetí, kdy bylo třeba přihlídnout jak k jeho chování před a ve výkonu trestu odnětí svobody, tak i postupu v řízeních navázaných na shora označenou věc. Jinak řečeno soud prvního stupně přihlížel i k postupu odsouzeného v tzv. druhé větvi projednávané věci. Z opravného prostředku podaného v této tzv. druhé větvi, tj. v podaném odvolání ze dne 17. 5. 2021 proti rozsudku Krajského soud v Praze ze dne 31. 1. 2020, sp. zn. 4 T 42/2016, pak odsouzený argumentuje nenaplněním typových znaků skutkových podstat trestných činů, jimiž byl předmětným rozsudkem uznán vinný, dále pak uvádí skutečnosti stran nesprávného právního posouzení věci a zpochybňuje zákonnost provedených důkazů. Vesměs tak uplatňuje obdobnou argumentaci jako v předchozím řízení v nyní projednávané věci (tzv. první větvi), ač jak sám naznačuje, jedná se o téže trestnou činnost. Vzhledem k uvedenému pak soud prvního stupně uzavřel, že odsouzený nepřijal rozhodnutí o vině. Z tohoto pohledu měl soud prvního stupně za to, že mu nezbylo nic jiného, než hodnotit jeho jednání a postoj tak, že odsouzený setrval na svém původním stanovisku, že se trestné činnosti nedopustil, neboť nebyly naplněny jednotlivé znaky skutkových podstat žalovaných trestných činů. Soud prvního stupně neuvěřil tvrzení odsouzeného, že své odsouzení přijal. U odsouzeného stran jeho viny totiž nelze shledat dostatečnou sebereflexi v podobě polepšení se, ačkoliv lze shledat kladný posun v jeho žebříčku hodnot. Tento posun však soud prvního stupně neshledal jako dostatečný k tomu, aby již nebylo na odsouzeného potřeba výchovně působit výkonem trestu odnětí svobody. Proto soud prvního stupně uzavřel, že v současné době účelu trestu nebyl naplněn dostatečně.
3. Proti tomuto usnesení podal odsouzený včas stížnost, kterou prostřednictvím obhájce odůvodnil tím, že je vinný a byl odsouzen pro jednání, jehož se dílem dle pravomocného rozsudku dopustil, dílem se dopustit měl v postavení, do kterého se zcela zjevně již nikdy nemůže vrátit a za okolností, které je se stejnou jistotou možno prohlásit za neopakovatelné. Proto lze zcela důvodně předpokládat, že odsouzený bude pokračovat v tom, co fakticky prokázal ve výkonu trestu, jednak v jednání prostém jakýchkoliv protiprávních excesů a dále i v jednání spočívajícím ve výkonu své lékařské profese, což ostatně jasně deklaroval i v rámci svého výslechu před soudem. Odsouzený měl za to, že věcným nedostatkem je způsob, jakým soud vykládal pojem polepšení a to, co považuje za důkaz o nedostatečném polepšení odsouzeného. Poukázal, že je nesporné, že dle § 88 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku soud může odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život. Dále v textu odůvodnil odsouzený námitku, že zmíněného excesu se soud dopustil při posuzování

toho, zda byla splněna druhá podmínka, tedy zda odsouzený prokázal polepšení. Současně je ale též namítáno, že soud dostatečně nepřihlédl k tomu, do jaké míry je splněna třetí podmínka, tedy očekávání vedení řádného života v budoucnu. Odsouzený namítal, že soud prvního stupně absencí důkazu o polepšení spatřoval v tom, jak se odsouzený hájil v tzv. první větvi a jak se nyní hájí v tzv. druhé větvi svého trestního stíhání. Pro toto posouzení soud zavádí zcela nové hodnotící kritérium - materiálně-formálního pojetí. V rámci aplikace tohoto, jinak nepoužívaného pojetí, dovodil soud, že odsouzený nepřijal rozhodnutí o vině. Dokonce soud tvrdil, že jako imanentní součást polepšení je nezbytné považovat i stanovisko odsouzeného o přijetí viny. V této souvislosti odsouzený zopakoval, že jeho osobní postoj ohledně výkonu trestu je takový, že měl dost času zde přemýšlet. Našel zde pokoru a sebereflexi. Jeho jednání si zasloužilo trest, který s respektem přijal s tím, že necítí žádnou krivdu. Měl za to, že mu to změnilo jeho žebříček hodnot k lepšímu, že ten trest smysl měl a domníval se, že mu v lecčems prospěl. Prospěl mu v tom, že pochopil, že jeho způsob života, který vedl, byl nejen nelegální, ale byl z jeho pohledu i morálně pochroumaný a takhle už prostě žít nechce. Vyslovil, že se skutečně z toho dostatečně poučil a skutečně chce pokračovat v jiným způsobu života. V závěrečné řeči dne 11.6.2021 pak odsouzený zvedl: Se vši pokorou chci požádat o podmíněné propuštění a prosím o šanci, abych dále mohl vést řádný život. Odsouzený v této souvislosti poukázal, že tyto projevy lítosti soud jen stručně ohodnotil jako kladný postoj odsouzeného, ale pak dovodil, že nelze shledat dostatečnou sebereflexi. Sice došlo u odsouzeného k posunu v žebříčku hodnot, ale ne ještě dostatečnému. Tento závěr není argumentačně podložen, lze ale soudit, že jediným důvodem zamítnutí žádosti bylo to, že se odsouzený nedoznal. Odsouzený dále podrobně a pečlivě rozebral příslušnou judikaturu Ústavního soudu, která podporovala jeho námítky a navrhl, aby stížnostní soud zrušil napadené rozhodnutí a sám ve věci rozhodl tak, že se odsouzený podmíněně propouští z výkonu trestu odnětí svobody ve výměře šesti roků z rozsudku Vrchního soudu v Praze č. j. 6 To 64/2018-34994 ze dne 10. až 11., 17. až 18. a 26. 6. 2019. A to na zkušební dobu, kterou určí stížnostní soud.

4. Krajský soud v Brně přezkoumal dle § 147 odst. 1 trestního řádu napadené usnesení i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost odsouzeného je zcela důvodná.
5. Krajský soud v Brně se toliko ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že u odsouzeného je splněna první podmínka pro podmíněné propuštění, neboť vykonal více, jak polovinu uloženého trestu odnětí svobody. Na rozdíl od soudu prvního stupně stížnostní soud dospěl k závěru, že u odsouzeného byla splněna i druhá podmínka pro podmíněné propuštění, že odsouzený prokázal polepšení svým chováním a plněním svých povinností ve výkonu trestu odnětí svobody. V této souvislosti má stížnostní soud za to, že soud prvního stupně podcenil vysoce kladné, až vzorové hodnocení odsouzeného z výkonu trestu. Je třeba zopakovat, že ze zprávy věznice vyplývá, že odsouzený ve Vazební věznici v Praze – Ruzyni měl bezproblémové chování, program zacházení zde plnil, byl 3x kázeňsky odměněn. Následně byl přemístěn do Vazební věznice a ústav pro výkon zabezpečovací detence Brno, kde pro vzorné plnění svých povinností mu byl zmírněn stupeň zabezpečení na oddíl s ostrahou se středním stupněm zabezpečení. Dne 10. 12. 2020 byl pracovníčně zařazen jako lékař. Zadané úkoly plní kvalitně a včas. Dobrovolně se přihlásil na interní Covidové oddělení, kde pracuje ve ztížených podmínkách a infekčním prostředí, a to zodpovědně, svědomitě, pečlivě a aktivně. V mimopracovní době se sám aktivně nabízel k zabezpečení prací na oddělení. Odsouzeným v oddíle jde svým chováním, pracovním nasazením a přístupem k plnění svých povinností příkladem. Stanovený program zacházení plní opakovaně vzorně a v plném rozsahu. Za dobu výkonu trestu odnětí svobody byl celkem 4x kázeňsky odměněn formou pochvaly. Dodržuje pravidelný písemný a telefonický kontakt s manželkou. Je ve výkonu trestu odnětí svobody poprvé a vzhledem k dosavadnímu průběhu výkonu trestu ředitel věznice považuje riziko recidivy jako zanedbatelné a s ohledem na stanovisko odborné komise považuje stávající dobu pobytu ve výkonu trestu jako dostatečnou.
6. Stížnostní soud dále konstatuje, že u odsouzeného je splněna i třetí zákonem stanovená podmínka, tedy prognóza vedení řádného života, kterou je třeba opřít také o zprávu věznice shora citovanou,

stejně jako kající postoj odsouzeného, jak byl přiléhavě a přesvědčivě rozebrán v podané stížnosti, se kterou se stížnostní soud ztotožnil, a pro stručnost na ni odkazuje. To, že byly splněny všechny podmínky pro podmíněné propuštění odsouzeného, se kromě stížnostního soudu domníval i ředitel věznice, který považoval riziko recidivy jako zanedbatelné a s ohledem na stanovisko odborné komise považoval stávající dobu pobytu odsouzeného ve výkonu trestu jako dostatečnou, proto se ředitel věznice se podle § 331 odst. 1, 3 trestního řádu připojil k návrhu odsouzeného na podmíněné propuštění. Ostatně také intervenující státní zástupce dospěl ke stejnému závěru, když u veřejného zasedání dne 11. 6. 2021 navrhl vyhovět žádosti odsouzeného na podmíněné propuštění. Úvahy soudu prvního stupně o tom, že o podmíněném propuštění lze uvažovat pouze v těch případech, pokud se odsouzený skutečně polepší, kdy jako součást polepšení je nezbytné považovat i stanovisko odsouzeného o přijetí viny, jakož i trestu, uvědomění si svého protiprávního jednání a přijetí odpovědnosti za toto své jednání považuje stížnostní soud za nezákonné a protiústavní. Tyto úvahy soudu prvního stupně vedou totiž k tomu, že odsouzený, aby docílil svého podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, by byl nucen u veřejného zasedání vypovídat a doznávat spáchání trestných činů, a byl by tak nezákonně donucován vypovídat, když podle § 33 odst. 1 trestního řádu obviněný není povinen vypovídat. Od účinnosti Listiny základních práv a svobod nabytý daný problém i ústavněprávní dimenze. Obviněný má podle čl. 40 odst. 4 LZPS výslovně zaručené ústavní právo odepřít výpověď; tohoto práva nesmí být žádným způsobem zbaven. Dle názoru stížnostního soudu by právě při akceptování úvah soudu prvního stupně o dodatečném doznání obžalovaného v této věci, byla porušena zásada zajištění práva na obhajobu vyjádřená jak v čl. 40 odst. 4 LZPS, tak i v ust. § 2 odst. 13 a § 33 odst. 1 trestního řádu. Z důvodů výše rozepsaných je třeba proto uzavřít, že u odsouzeného lze s vysokou mírou pravděpodobností, blížící se téměř jistotě očekávat, že do budoucna povede řádný život i vzhledem k věku, kterého již odsouzený dosáhl.

7. Vzhledem ke shora uvedené situaci dospěl odvolací soud k závěru, že je možné dát odsouzenému šanci v podobě podmíněného propuštění, avšak za stanovení nejdelší možné zkušební doby v trvání sedmi let, kdy odsouzený bude sledován ve svém jednání a pokud by se dopustil opětovně protiprávního jednání, bylo by rozhodnuto o tom, že vykoná zbytek uloženého trestu. Stížnostní soud tedy vyhověl žádosti odsouzeného a rozhodl o jeho podmíněném propuštění tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Brno 31. srpna 2021

JUDr. Vlastimír Čech v. r.
předseda senátu